


MINISTERSTVO ŠKOLSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

É R E T T S É G I 2 0 1 0
K Ö Z P O N T I (E X T E R N) R É S Z

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

a feladatlap száma: 2043

**NE NYISSÁK KI, VÁRJANAK AZ UTASÍTÁSRA!
ELŐSZÖR OLVASSÁK EL A TESZTHEZ TARTOZÓ
UTASÍTÁSOKAT!**

- A feladatlap 64 feladatot tartalmaz.
- A feladatlap kitöltésére 90 perc áll a rendelkezésükre.
- A feladatlapban kétféle feladattípus található, ezért felváltva fogják kitölteni a válaszadó lapokat. A feleletválasztó feladatoknál a megadott lehetőségek közül válasszák ki a helyes feleletet! Mindig csak egy válasz a helyes. A helyes választ ikszeljék be a válaszadó lap **X** ábrával megjelölt részében! A feleletalkotó feladatoknál a választ, amely egy vagy több szóból áll, a válaszadó lap  ábrával jelölt részébe írják!
- Csak kék vagy fekete színű író tollat használhatnak! Nem használhatnak füzeteket, tankönyveket vagy más irodalmat.
- **Írjanak olvashatóan! A nyomtatott betűknél különböztessék meg a nagy- és a kisbetűket!**
- **A válaszadó lap kitöltésére vonatkozó pontos utasítások a feladatlap utolsó oldalán találhatóak. Olvassák el figyelmesen!**
- **Dolgozzanak gyorsan, de összpontosítsanak!**

Sok sikert kívánunk!

Csak akkor kezdjenek dolgozni, amikor utasítást kapnak!

1. számú idézet

Kazinczy Ferenc: Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél
(részletek)

– Jól és szépen az ír, aki tüzes ortológus és tüzes neológus egyszersmind, s egyességben és ellenkezésben van önmagával. ...

A mi nyelvünk anya, leány s ismert rokon nélkül úgy áll a több nyelvek között, mint a fönix az ég madarainak számában; s emiatt, s azért is, hogy minden új nyelvek közt maga ez zengheti el egész tisztaságában a görög és a római lant mennyei zengzeteit, valamint azért, hogy ez a görög nyelv bájait, a rómainak méltóságát, az olasznak hevét, a franciának könnyűségét, az angolnak és németnek erejét igen nagy mértékben már most is utolérheti, méltó, hogy ha bennünket a halhatatlanok végzése valaha egy idegen győző járma alá hajtana is, azt ez a győző, ha nem barbarus, védelembe vegye, fenntartsa, virágzásra juttassa; s mi ezt a nyelvet szeretni tartozánk, ha ily szép és a maga nemében egyetlen volna is, mert a mienk.

1 Az 1. számú idézetből kiindulva döntse el, hogy az *Ortológusok és neológusok nálunk és más nemzeteknél* című tanulmányát milyen szándékkal írta Kazinczy!

- (A) Kompromisszumos állásponttal, a hagyományőrzést és az újítást egyensúlyba hozva a nyelvújítási harcot kívánta lezárni.
- (B) Kompromisszumokat nem tűrve elvetett benne minden nyelvi maradiságot, ami akadályozta munkájában.
- (C) Szembe állította benne a nyelvújítók haladó gondolatait a nyelvújítást ellenzők maradiságával.
- (D) Szembe állította benne a hazai és a más nemzeteknél folyó nyelvújítási harc sikereit, illetve nehézségeit, sikertelenségeit.

2 Az alábbi lehetőségek közül válassza ki azt a szóalkotási módot, amelyet **nem** alkalmaztak a nyelvújítási mozgalom során!

- (A) elavult szavak felelevenítése
- (B) nyelvjárási szavak irodalmivá tétele
- (C) szóösszetétel
- (D) jelentésfejlesztés

3 Állapítsa meg, hogy az alábbi műfajok közül melyik **nem** jellemző Kazinczy életművében!

(A) epigramma

(B) műfordítás

(C) eposz

(D) episztola

4 Döntse el, hogy mire utalt Kazinczy az 1. számú idézetben olvasható „főnix“ hasonlattal!

(A) Anyanyelvünk a többi nyelv között elvész, elhamvad, mint tűzben a mitológiai főnix madár, mivel nincs rokona, támasza a nagy múltú nyelvek között.

(B) Anyanyelvünk a mitológiai főnix madárhoz hasonlóan külső segítség hiányában elég, elveszik örökre az őt körülvevő népek nyelvei között.

(C) Anyanyelvünk sosem fogja elérni a görög, olasz, francia nyelv szintjét, de nekünk így is szeretni kötelességünk, ha főnix módjára égünk is el.

(D) Anyanyelvünk főnix módjára születik újjá, más nyelvek szintjére is fölé, s ha netán idegen hatalom alá kerülnénk, az sem tiporna el, mert mi szeretve vigyázunk rá.

5 Válassza ki a Batsányi, Kazinczy és Baróti Szabó Dávid által Kassán alapított első magyar irodalmi lapot, amelyet 1788-tól 1792-ig adtak ki!

(A) Magyar Museum

(B) Magyar Kurír

(C) Magyar Hírmondó

(D) Orpheus

6 Nevezze meg Kazinczy 1811-ben kiadott epigrammagyűjteményét, amellyel elindította a nyelvújítást! A kötet címe utal egyrészt az ortológusok elleni támadásokra, másrészt az elismerésre, amely az újítókat jutalmazza.

7 Nevezze meg azt a publicisztikai műfajt, amelyben az ortológusok a *Mondolatot* írták! Ezt a műfajt nyilvános viták során alkalmazták, ahol mások meggyőzése volt a cél.

8 Fogalmazza meg 2-3 szóval, hogy kik voltak a neológusok ellenfelei: az ortológusok!

2. számú idézet

Cenzúrával vádolta meg egy görög emberi jogi szervezet a júniusban megnyílt új Akropolisz múzeumot, mivel szerintük az kivágta Costa-Gavras egyik animációs videójának azt a 12 másodperces jelenetét, melyben korai keresztények vandál pusztítást végeznek az athéni Parthenónban.... A Parthenón szobrainak elrablását bemutató rövid jelenet az egyik bizonyítéka annak, hogy miként alakult át az ősi pogány templom kereszténységet hirdető bazilikává még az időszámításunk szerinti 4. században. ...Az athéni Akropoliszon álló templom 2500 éves története során már számos szerencsétlen eseményt megélt, ám az antik szobrok elrablásának epizódja a kevésbé ismertek közé tartozik a görögök körében. A márványtemplomot súlyos károk érték a velenceiek 1687-es ostroma idején, és a hiányzó szobrok jelentős részét még a 19. század elején szállították el Londonba az ismert brit diplomata, Lord Elgin utasítására. Az Akropolisz múzeum visszautasította a cenzúrára vonatkozó vádakot.

(www.ujszo.com)

- 9** Állapítsa meg, hogy miről szól a Costa-Gavras videójából kivágott 12 másodperces jelenet!
- (A) arról, hogy egy brit diplomata Londonba szállíttatta a Parthenón szobrainak egy részét
 - (B) arról, hogy a korai keresztények elrabolták az antik szobrok egy részét
 - (C) arról, hogy a velenceiek elhurcolták a templom szobrait
 - (D) arról, hogy a vandálok elrabolták a Parthenón szobrait

- 10** Döntse el, hogy a történelem folyamán a Parthenón templomot ért szerencsétlen események közül a görögök számára melyik a legkevésbé ismert!
- (A) a velenceiek 17. századi ostroma idején okozott károk
 - (B) a templom szobrai egy részének Angliába szállítása
 - (C) a korai keresztények vandál pusztítása
 - (D) ez nem derül ki az idézetből

- 11** Határozza meg az időpontját a videóból kivágott jelenetben szereplő eseménynek, a szobrok elrablásának!
- (A) kb. 2500 évvel ezelőtt
(B) az 1687-es ostrom alatt
(C) az időszámításunk szerinti 4. században
(D) a 19. században

- 12** A 2. számú idézet egy szlovákiai magyar napilapból származik. Döntse el, hogy az alábbi irodalmi lapok közül melyik **nem** szlovákiai magyar sajtótermék!
- (A) Kalligram
(B) Élet és Irodalom
(C) Irodalmi Szemle
(D) Szőrös Kő

- 13** Határozza meg a 2. számú idézetben található „*cenzára*” szó magyar megfelelőjét!
- (A) alkotások, művek politikai szempontú előzetes vagy utólagos felülvizsgálása
(B) alkotások, művek engedély nélküli, utólagos megvágása, megcsonkítása
(C) alkotások, művek megjelenésének megakadályozása
(D) alkotások, művek politikai alapon való betiltása

- 14** Írja le rövidítve a 2. számú idézetben szereplő „*időszámításunk szerinti*” kapcsolatot! Figyeljen az esetleges betűközökre!

- 15** Írja le betűvel a 2. számú idézetben szereplő „2500” számot!

- 16** Válassza el minden lehetséges helyen a „Parthenón” (ejtsd Partenón) szót!

3. számú idézet

Petőfi Sándor: A XIX. század költői
(részletek)

*Ne fogjon senki könnyelműen
A húrok pengetésihez!
Nagy munkát vállal az magára,
Ki most kezébe lantot vesz.
Ha nem tudsz mást, mint eldalolni
Saját fájdalmad s örömed:
Nincs rád szüksége a világnak,
S ezért a szent fát félretedd.
.....
És addig? addig nincs megnyugvás,
Addig folyvást küszködni kell. –
Talán az élet, munkáinkért,
Nem fog fizetni semmivel,
De a halál majd szemeinket
Szelíd, lágy csókkal zárja be,
S virágkötéssel, selyempárnán
Bocsát le a föld mélyibe.*

17 Állapítsa meg, hogy a 3. számú idézet első versszakának utolsó sorában olvasható „szent fa” kifejezéssel mire utalhatott a költő!

- (A) a jelképes ősi szent fa megtartó erejére
- (B) az ókori húros hangszerre, a lantra
- (C) versfaragásra utaló eszközre
- (D) fából készült pásztorsípra

18 Döntse el, hogy Petőfi milyen feladatot jelölt ki magának és költőtársainak *A XIX. század költői* című versben!

- (A) a próféta szerep vállalását
- (B) a népies költészet kialakítását
- (C) a nép kegyetlen sorsának megéneklését
- (D) a romantikus emberideál megvalósítását

- 19** Sorolja be Petőfi *A XIX. század költői* című költeményét a megfelelő kategóriába!
- (A) ars poetica
(B) helyzetdal
(C) politikai vers
(D) csatadal

- 20** Jelölje meg azt a választ, amelyben *A XIX. század költői* című vers zárógondolatát látja megfogalmazva!
- (A) a szabadság ára a költők önfeláldozása, hősies küzdelme és elkerülhetetlen halála
(B) a cél elérése bizonyos, ám ideje bizonytalan, de küzdeni kell érte akkor is
(C) a küzdelem az egyetlen célkitűzés, amiért a költőnek meg kell halnia
(D) csak a halálban, az élet feláldozásával érhető el a végső dicsőség

- 21** Döntse el, hogy Petőfi melyik művében formázza meg legerőteljesebben a romantikus emberideált!
- (A) Az apostol
(B) A XIX. század költői
(C) Egy gondolat bánt engemet
(D) Nemzeti dal

- 22** Petőfi pályakezdésére jellemzőek voltak az olyan versek, amelyekben a mindennapi élet valamely tipikus alakját, helyzetét vagy jelenetét ábrázolta, mint például a *Szeget szeggel* című versében. Nevezze meg azt a líra és epika határán levő verses műfajt, amelyre a fenti leírás illik!

- 23** Petőfi többek közt *A XIX. század költői*, valamint a *Sors, nyiss nekem tért* című versek megírásával tört ki a költői válságából. Nevezze meg a versciklust, amely az említett válság ideje alatt íródott!

- 24** Nevezze meg azt az elbeszélő költeményt, amelynek a főhőse Petőfi alteregójának, költői hasonmásának tekinthető!

4. számú idézet

A moldvai csángó identitást máig döntően határozza meg az a tény, hogy ez az egyetlen olyan etnikai csoport, amely a XIX. század első felében kimaradt azokból a nagy történelmi folyamatokból, amelyek a modern polgári magyar nemzetet megteremtették. ...Szembeötlő például, hogy a magyar nyelvnek a moldvai csángók mindenekelőtt pragmatikus, kommunikatív célokat szolgáló funkciót tulajdonítanak, azaz a nyelvre nem úgy tekintenek, mint közösségformáló szimbolikus tényezőre. ... A moldvai csángók közösségi identitástudatának alakulásában tehát a nyelv nem játszik akkora szerepet, mint a Kárpát-medencén belül élő magyarság esetében. A csángó csoportidentitás és a nyelvi identitás között nincs szoros kapcsolat. Önmagukhoz legközelebb állónak a többi csángó falvak katolikus lakosságát érzik, függetlenül attól, hogy ezek megőrizték-e eredeti nyelvüket vagy sem. A nyelvhez való szimbolikus viszonyulási mód helyét mindenekelőtt a közös vallás, továbbá a közös életmódbeli körülmények veszik át.

(Kelemen Csilla, Élet és tudomány, 2008)

25 Állapítsa meg a 4. számú idézet alapján, hogyan tekintenek a moldvai csángók a magyar nyelvre!

- (A) nagyon erős közösségformáló tényezőnek tartják
- (B) vallásuk gyakorlásában van kizárólagos jelentősége
- (C) identitástudatuk alakításában játszik fontos szerepet
- (D) kommunikációt szolgáló funkcióját tartják elsődlegesnek

26 Döntse el a 4. számú idézetből kiindulva, hogy csoportidentitásuk alapján kit tartanak magukhoz legközelebb állóknak a csángók!

- (A) a magyarul beszélő egyéneket
- (B) a csángó falvak magyarul beszélő katolikus lakosságát
- (C) a csángó települések katolikus vallású lakosait tekintet nélkül a nyelvhasználatukra
- (D) valamennyi moldvai csángót függetlenül attól, hogy megőrizték-e a magyar nyelvet

27 Döntse el, hogy az alábbi jellemzők közül melyik igaz a magyar nyelvre nézve!

- (A) a finnugor nyelvcsaládba tartozó agglutináló nyelv
 - (B) a vogul nyelvcsaládba tartozó agglutináló nyelv
 - (C) a finnugor nyelvcsaládba tartozó flektáló nyelv
 - (D) a finnugor nyelvcsaládba tartozó izoláló nyelv
-

28 A 4. számú idézetben szereplő tudományos cikk írott szöveg. Határozza meg, hogy az alábbi jellemzők közül melyik **nem** vonatkoztatható az írott szövegre!

- (A) gyors gondolkodást, azonnali szövegezést igényel
 - (B) a kifejezőeszközök korlátozottabb körére épít
 - (C) szabályos, megfontolt szerkesztés
 - (D) időben és térben nem korlátozott
-

29 Idézzé fel, hogy a magyarságnak mint etnikumnak mely csoportjába tartoznak a moldvai csángók!

- (A) egyikbe sem, mivel nem magyarok
 - (B) a Magyarországon élők csoportjába
 - (C) a világon szétszórtnan élő szórványmagyarság egy csoportja
 - (D) a Magyarországgal szomszédos országok magyarságának csoportjába
-

30 Írja ki a predikatív szó szerkezetet a 4. számú idézet alábbi mondatából!

A csángó csoportidentitás és a nyelvi identitás között nincs szoros kapcsolat.

31 A lehető legpontosabban határozza meg a 4. számú idézet alábbi részletében a kiemelt szó szófaját!

*A moldvai csángó identitást máig döntően határozza meg **az** a tény...*

32 Állapítsa meg a lehető legpontosabban, hogy a mássalhangzók egymásra hatásának esetei közül melyik fedezhető fel a „*határozza meg*“ szóban!

5. számú idézet

Márai Sándor: Halotti beszéd

(részletek)

*Szívverésünk titkos beszéd, álmunk zsványoké,
A gyerekek Toldi-t olvasod és azt feleli: oké.
A pap már spanyolul morogja koporsónk felett:
„A halál gyötrelmei körülvettek engemet!...”
Az ohioi bányában megbicsaklik kezed,
A csákány koppan és lehull nevedről az ékezet.*

.....

*Mi volt egy nép? Mi ezer év? Költészet és zene?
Arany szava? ... Rippli színe? Bartók vad szelleme?
„Az nem lehet, hogy anyi szív...” Maradj nyugodt. Lehet.
Nagyhatalmak cserélnek majd hosszú üzenetet.
Te hallgass és figyelj. Tudjad, már él a kis sakál,
Mely afrikai sírodon tíz körmével kapál.*

- 33** Állapítsa meg, hogy mit fejez ki a költő az 5. számú idézet első két sorában!
- (A) a gyökereiket vesztett kivándorlók már csak a Toldiban látják megtartó erejüket
 - (B) a külföldön élő magyarok csak titokban használhatják anyanyelvüket
 - (C) a kivándorlók leszármazottai már elszakadtak anyanyelvüktől
 - (D) az amerikai magyarok csak álmaikban térhetnek haza

- 34** Az 5. számú idézetben Márai megemlíti Bartók nevét. Válassza ki azt a költőt, aki *Bartók* címmel írt verset, amelyben azt fogalmazta meg, hogy az élet olyan nehéz és annyi bánattal teli, hogy azt csak Bartók „vad szellemével” lehet kifejezni!
- (A) Ady Endre
 - (B) Illyés Gyula
 - (C) Radnóti Miklós
 - (D) József Attila

35 Döntse el, hogy Márai Sándor *Halotti beszéd* című költeményét milyen érzés, személyes tapasztalat ihlette!

- (A) a kivándorolt magyarok bűnbánó honvágya
- (B) az emigráns létből következő hazátlanság érzése
- (C) a hazájukat és az anyanyelvüket elhagyók éles kritikája
- (D) az emigráns magyarok elkerülhetetlen asszimilációjának bírálata

36 Kosztolányi Dezső Márai versével azonos című verset írt. Döntse el, hogy Kosztolányi mit hangsúlyozott az ő *Halotti beszéd* című versében!

- (A) az élet bárhol zajlik is, nem vehető el senki által
- (B) az élet véges, bele kell törődni ebbe a gondolatba
- (C) az élet egyedi, megismételhetetlen egyszeri csoda
- (D) az élet még akkor is kincs, ha azt hazánktól távol éljük

37 Válassza ki az alábbi versek közül azt, amelyikből az 5. számú idézetben levő kiemelt betűs sor származik, s amelynek teljes versszakát segítségként itt olvashatja!

„Az *nem lehet, hogy annyi szív*/Hiába onta vért,
S *keservben annyi hű kebel*/Szakadt meg a honért“

- (A) Szózat
- (B) Himnusz
- (C) Nemzeti dal
- (D) A vén cigány

38 Nevezze meg Márai Sándornak azt a két kötetből álló regényét, amelyben szülővárosa életéről, saját családjáról és a maga íróvá éréséről vallott!

39 Írja le Arany Toldi-trilógiája harmadik részének pontos címét! Ügyeljen a helyesírásra!

40 Márai és Kosztolányi *Halotti beszéd* című költeményüket a középkori *Halotti Beszéd* mintájára írták. Nevezze meg azt a kódexet, amelyben ezt a nyelvemléket megtalálták!

6. számú idézet

Ady Endre: Nekünk Mohács kell

*Ha van Isten, ne könyörüljön rajta:
Veréshez szokott fajta,
Cigány-népek langy szivű sihederje,
Verje csak, verje, verje.*

*Ha van Isten, meg ne sajnáljon engem:
Én magyarnak születtem.
Szent galambja nehogy zöld ágat hozzon,
Üssön csak, ostorozzon.*

*Ha van Isten, földtől a fényes égig
Rángasson minket végig.
Ne legyen egy félpercnyi békességünk,
Mert akkor végünk, végünk.*

- 41** A 6. számú idézetből kiindulva indokolja meg, hogy a költő miért kér újra „Mohácsot” a magyarságra!
- (A) mert az új generáció megkérdőjelezte Isten létezését, ezért kegyetlenül bűnhődnie kell
 - (B) mert a magyarság nem él Istenfélő életet, megszegte az Istennel kötött ősi szövetséget
 - (C) mert az új generáció elárulta ősei szellemiségét, s ezért kihívta Isten bosszús haragját
 - (D) mert a magyarság elveszik, ha nem érik sorcsapások, amelyek ellen védekeznie kell

- 42** Sorolja be Ady *Nekünk Mohács kell* című versét a megfelelő motívumkörbe!
- (A) istenes versek
 - (B) magyarság-versek
 - (C) forradalmi versek
 - (D) élet-halál versek

43 Állapítsa meg, hogy miért nevezhette egy jeles irodalomtudós „fordított Himnusznak“ Ady fent idézett költeményét!

- (A) mert ez a vers nem „a magyar nép zivataros századairól“ szól, mint a Himnusz
- (B) mert ez a vers nem mutatja be a magyarság egész történelmét, mint a Himnusz
- (C) mert a Himnusztól eltérően ebben a versben követeli Isten segítségét a költő
- (D) mert a Himnusztól eltérően itt nem segítségért könyörög az Istenhez a költő

44 Döntse el, mire utal a költő a 6. számú idézet második és harmadik sorával!

- (A) a magyarság szolgálkúságára, akaratgyengeségére
- (B) a magyarság állandó szenvedéskényszerére, önkínzására
- (C) a magyarság nyughatatlanságára, vándorlási kényszerére
- (D) a magyarság megbízhatatlanságára, meghunyászkodására

45 Állapítsa meg, hogy Ady *Nekünk Mohács kell* című versét hogyan lehet a legáltalában jellemezni!

- (A) Ez a vers az önsirató, öndicsőítő magyarságkép kíméletlen kritikája.
- (B) Ez a vers a melldöngető, önpusztító magyarság legélesebb kritikája.
- (C) Ez a vers az önmarcangoló, önsajnálkozó fohászkodás kritikája.
- (D) Ez a vers a romantikus emberideál újjáélesztésének kritikája.

46 Fejezze ki egy szóval, hogy minek a szimbólumaként használta Ady a versben a Bibliából kölcsönzött alábbi sort:

„Szent galambja nehogy zöld ágat hozzon,…”

47 Állapítsa meg, hogy a 6. számú idézetben olvasható versben milyen rímfajta található!

48 Nevezze meg azt a romantikus költőt, aki *Mohács* címmel írta megrázó erejű, hazafias költeményét, s akinek halála után, tiszteletére költőtársai írói csoportosulást, társaságot hoztak létre!

7. számú idézet

A hétköznapi használatból egyre inkább kiszorul a szerb cirill írás – derül ki a belgrádi sajtó cikkeiből. A hagyományos(nak mondható) írásjeleket a teljes mellőzéstől féltik híveik. A cirill írás híveinek legjobban az a tény fáj, hogy ma már az egyetemi tankönyvek zöme is latin írással jelenik meg. Mint mondják, a cirill írásmód kiszorulására nem elegendő indok az informatikai robbanás sem, hiszen a nagy hardver- és programgyártók meg tudták oldani, hogy termékeiket a csak a saját cirill írását alkalmazó Oroszországban és Bulgáriában is használhassák. Az Európai Unióban ugyancsak meg tudták oldani, hogy a bankjegyekre a csak Hellászban használt görög írással is rákerüljön az euró név. A régebbi írás védőinek jogi érvük is van: a szerb alkotmány kimondja, hogy Szerbiában a hivatalos nyelv a szerb és a hivatalos írás a cirill betűs. Ennek az érvelésnek az a gyengéje, hogy sem az üzleti élet, sem a sajtó nyelve, sem a tankönyveké nem minősül „hivatalosnak”. A cirillisták ellen hat még az is, hogy a hivatalos szerb helyesírási szabályzat kimondja: „nyelvünk standard írásai: a cirill és a latin.”

(www.litera.hu)

49 Állapítsa meg, hogy kiket nevez a 7. számú idézet szerzője „cirillistáknak“!

- (A) a cirill írást hivatalos írássá emelő rendelkezés megfogalmazóit
- (B) a Szerbiában kizárólag cirill betűket használók csoportját
- (C) az orosz és a bolgár, cirill betűt használó népet
- (D) a cirill írás szerbiai híveit, védelmezőit

50 A 7. számú idézet egy internetes lap cikkének részlete. Állapítsa meg, hogy az alábbi jegyek közül melyik jellemző a publicisztikai stílusra!

- (A) idézetek, hivatkozások a forrásmű pontos megjelölésével
- (B) a többszörösen összetett mondatok túlsúlya
- (C) érzelmi hatást keltő eszközök használata
- (D) lineáris szövegszerkesztés

51 Döntse el, hogy a 7. számú idézet a publicisztikai stílus mely műfajába tartozik!

- | | |
|---------------|---------------|
| (A) hír | (B) riport |
| (C) tudósítás | (D) kommentár |

52 Keresse meg azt az állítást, amely **nem** szerepel a cirill írás mellőzése ellen tiltakozók érvei között a 7. számú idézetben!

- (A) az informatikai cikkeket más országokban is igazítani tudták a cirill betűhasználathoz
- (B) Görögországban is megoldották a bankjegyek nem latin betűs feliratozását
- (C) az egyetemi tankönyvek elenyésző része jelenik meg latin írással
- (D) a szerb alkotmány szerint a hivatalos írás a cirill betűs

53 Válassza ki a 7. számú idézet alábbi szavai közül azt, amelyikben **nem** szerepel birtokos személyjel!

- (A) nyelve
- (B) tankönyveké
- (C) érvük
- (D) kizorulása

54 Határozza meg, hogy a 7. számú idézetben szereplő „*hat*” szó milyen jelentéstani kategóriába tartozik!

55 Írja le a 7. számú idézetben szereplő „*Európai Unió*” tulajdonnév **-s** képzős alakját!

56 Határozza meg a lehető legpontosabban, milyen típusú összetett mondat a 7. számú idézet alábbi mondata!

Az Európai Unióban ugyancsak meg tudták oldani, hogy a bankjegyekre a csak Hellországban használt görög írással is rákerüljön az euró név.

8. számú idézet

Gogol: A köpönyeg

(részlet)

Akakij Akakijevicset kivitték a temetőbe, és elhantolták. És Pétervár Akakij Akakijevis nélkül maradt, mintha sohase lett volna benne Akakij Akakijevis. Eltűnt, nyoma se maradt annak a lénynek, akit senki se védett meg soha, aki senkinek se volt kedves, senkinek se volt érdekes, ...eltűnt az a lény, aki béketűréssel viselte az irodai gúnyolódásokat, aki elköltözött ebből az árnyékvilágból anélkül, hogy valami rendkívülit is cselekedett volna, de aki előtt – noha csak élete legvégén – mégis megjelent a jótékony fényes tündér egy köpönyeg alakjában, hogy megélné egy pillanatra szegényes életét, és akire azután olyan elviselhetetlenül zúdult rá a szerencsétlenség, ahogy lecsap e világ hatalmasainak fejére is!

57

Döntse el, miért írhatta a szerző, hogy a főhős élete végén „*megjelent a jótékony fényes tündér egy köpönyeg alakjában*“!

- (A) az új köpönyege hozta meg számára a régtől óhajtott megbecsülést, figyelmet
- (B) az új köpönyeg jótékony tündérként védelmezte őt mindenhol, amíg el nem lopták tőle
- (C) az új köpönyegének köszönhetően kiemelkedett a csinovnyikok sorából, és valódi úr lett
- (D) az új köpönyege miatt ölték meg hazafelé egy sikátorban, és lett belőle bosszúálló szellem

58

Válassza ki azt a jellemzést, amely igaz Gogol realizmusára nézve!

- (A) történetei kizárólag a valós életből indulnak ki
- (B) többször merít ötletet alkotásaihoz az orosz történelemből
- (C) műveibe gyakran képtelennek, fantasztikusnak tűnő témák épülnek be
- (D) műveiben gyakran használ bűnügyi keretet az emberi lélek rejtjelmeinek feltárásához

59 Sorolja be a 8. számú idézetben olvasható „*elköltözött az árnyékvilágból*” szókapcsolatot a megfelelő frazeológiai egység csoportjába!

- (A) szólás
(B) közmondás
(C) képes kifejezés
(D) szállóige

60 Jelölje meg az alábbiak közül a novella helyes befejezését!

Akakij Akakijevics kísértetként visszajárt addig, ...

- (A) amíg meg nem büntette a tolvajokat.
(B) amíg vissza nem szerezte ellopott köpönyegét.
(C) amíg meg nem bosszulta a főnökétől elszenvedett megaláztatásokat.
(D) amíg a segítségkérését gögösen elutasító személy kabátját meg nem szerezte.

61 Döntse el, hogy mi által mond kíméletlen kritikát Gogol a 8. számú idézetben szereplő novellában a nagyvárosi társadalom eltorzult értékrendjéről!

- (A) azáltal, hogy egy tárgy egy ember életének értelmévé válik
(B) azáltal, hogy az ember sorozatos hazugságokba bonyolódik
(C) azáltal, hogy ez a társadalom mindenkit megvesztegethetővé tesz
(D) azáltal, hogy egy díszes ruhadarab miatt ölni is képesek az emberek

62 Egy idegen szóval írja le azt az esztétikai minőséget, amely által a félelmetes és a tragikus valóság humoros, nevetésre ingerlő képe bontakozik ki Gogol realista műveiben, torz képet adva a bemutatott helyzetről, személyről!

63 Írja le annak a tragikusan végződő Csehov-novellának a címét, amelynek főhőse szintén egy megnyomorított jellemű orosz kishivatalnok, aki egy tüsszentés miatti gyötrődésbe hal bele!

64 Nevezze meg azt az orosz realista író, aki a következő híres mondattal fejezte ki Gogol hatását az utána kibontakozó orosz irodalomra: „*Mindnyájan Gogol köpönyegéből bújtunk ki.*”

A feladatlap vége

Vyhlasenie o autorstve

Toto dielo a jeho obsah (vrátane grafickej úpravy a usporiadania) je chránené autorským právom podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

Nositeľom majetkových práv k autorskému dielu je Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, ktorý je oprávnený vykonávať tie majetkové práva k dielu, ktoré sú vyhradené.

Na každé použitie tohto diela, najmä na vyhotovenie jeho rozmnoženiny, verejné prezentovanie a rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva a spracovanie diela je potrebný predchádzajúci písomný súhlas NÚCEM-u.

Akékoľvek použitie diela bez súhlasu NÚCEM-u môže mať za následok postihnutie občiansko-právnou alebo trestnoprávnou cestou, vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nositeľovi majetkových práv alebo autorovi v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a Trestného zákona, prípadne uplatnenie iných práv NÚCEM-u vyplývajúcich mu z autorského zákona a iných právnych predpisov.

Útmutató a válaszadó lap kitöltéséhez

A válaszadó lapokat számítógéppel dolgozzuk fel. Nem engedélyezett a sokszorosításuk. Ahhoz, hogy a válaszaik olvashatóak legyenek, vegyék figyelembe a következő utasításokat:

- Írjanak fekete vagy kék tollal! Ne használjanak hagyományos töltőtollat, túl vékonyan író tollat vagy ceruzát!
- A szövegmezőkbe (az iskola kódja, a teszt kódja, a tanuló születési száma,...) nagy nyomtatott betűket vagy számokat írjanak a megadott minta alapján! Pontosan a kijelölt mezőkbe írjanak!
- A feleletválasztó feladatok megfejtéseit ikszeljék be .

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ 0123456789

- Az **(A)** válasz helyes megjelölése

A	B	C	D
<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

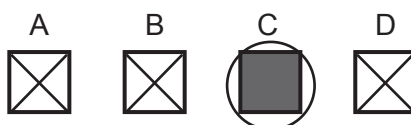
- Az **(B)** válasz helytelen megjelölése

A	B	C	D
<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

- Az adatok vagy feleletek helytelen kitöltése esetében a következő utasítások szerint járjanak el! Semmi esetben se használjanak új válaszadó lapot!
- Ha tévesztenek, vagy később véleményüket megváltoztatják, a helytelenül megjelölt mezőt teljesen fessék be, és ikszeljék be a másik mezőt!



- Ha esetleg újra meggondolják magukat, és az eredetileg beikszelt majd befestett választ szeretnék megjelölni, ikszeljék be az összes mezőt, és a befestett mezőt karikázzák be!



- A feleletalkotó feladatok rövid válaszait írják írott betűkkel olvashatóan a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! **A nyomtatott betűknél különböztessék meg a nagy- és kisbetűket!** Ezeket a mezőket nem számítógéppel dolgozzuk fel.

Csak akkor nyissák ki a tesztet, amikor utasítást kapnak!